

Bölüm Beş

Öğrenme Aşamaları

Bilişsel Aşama

- Hareket hakkında genel bir bilgi edinmek.
 - Öğrenen kendi kendine konuşur ve işe yarayabilecek stratejileri düşünerek çok fazla zaman harcar.
 - Bu aşama bilişsel problem çözme aşamasıdır. Karar verme süreçleri bu aşamada önemli yer tutar.
 - Dikkat ihtiyacı çok yüksektir.
 - Performanstaki ilerlemeler ve kazanımlar hızlı ve çöktür. Ama hareketler düzensiz, belirsiz ve zamansızdır.
 - Öğretim ve gösterimler (yada sözel bilgiler) önemli rol oynar.

Öğrenme Aşamaları

- Öğrenme Aşamaları – Öğrenme sürecinin görece olarak ayrı ve sıralı aşamaları
- Fitts & Posner'a göre (1967), üç farklı öğrenme aşaması vardır.
 - Bilişsel aşama
 - İlişkilendirme aşama
 - Özerk (otonom) aşama

İlişkilendirme Aşama

- Öğrenenin ilgi odağı, hareketi ortaya koymak için daha etkin hareket modelleri organize ederek beceriyi geliştirmektir.
 - Hızlı hareketlerde hareketin gereksinimleri için hafıza şablonları oluşturulur.
 - Yavaş hareketlerde bilgi işlenmesinde ve hareket üretimi geri bildirim kullanımında daha becerikli olunur.
 - Hareketler açık becerilerde sabitlenerek, kapalı becerilerde ise çeşitlendirilerek yapılır.
 - Bazı tutarsızlıklar mevcuttur. Ama giderek bu tutarsızlıklar azalır ve hareket daha değişmez bir hal alır.
 - Kendi kendine konuşma azdır. Sezinleme ve zamanlama gelişir.
 - Kişi kendi geri bildirimlerini izleyip hatalarını saptamaya başlar.
 - Bu aşama uzundur ve geri bildirim az önemli olmaya başlar.

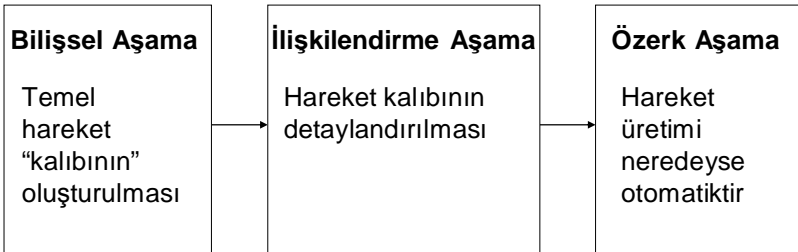
Özerk Aşama

- Hareketlerin neredeyse otomatik ve çok az yada hiç dikkat kullanmadan yapıldığı bu aşamaya bazı kişiler ulaşır.
 - Motor programlar çok gelişmiştir ve birçok hareketi kontrol edebilir.
 - Vurgu performansın stratejik ve biçimsel yönlerindedir.
 - Öz-güven artar ve hareketteki hataları tespit etme kapasitesi oldukça gelişir.
 - Becerilerdeki kazanımlar diğer aşamalara göre yavaştır.

Gentile'nin İki Aşamalı Modeli

- Gentile uygulayıcının her bir aşamada ki özelliğine bakarak öğrenme gelişimini tanımlamak yerine, hedefe ulaşmada öğrenenin amacı, görevin etkisi ve çevre özelliklerini vurgulamıştır. Buna göre aşamalar;
 - Hareketle ilintili düşüncenin oluşması ve
 - Sabitleme/Çeşitlemedir.

Öğrenme Aşamaları

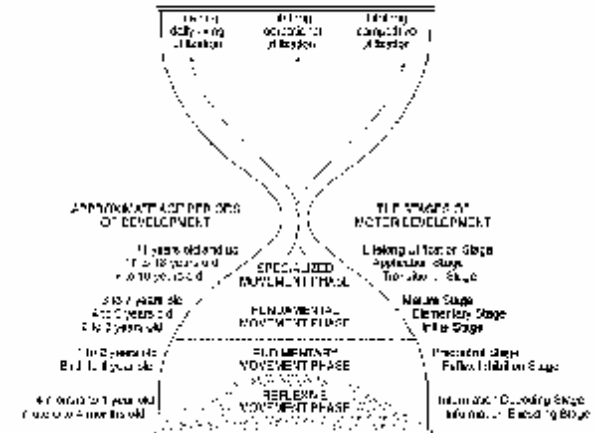
Hareketle ilintili düşüncenin oluşması

- Görevin sergileneceği ortam ve görev özelliklerinin, hareketle ilintili olarak gereksinimlerin anlaşılması.
 - Düzenleyici Şartlar (çok boyutlu beceri tanımı) ve diğer şartların ayrımının yapılması şarttır.
 - Hareket üretimi için (çevre ve görevin ortaya çıkardığı durumla ilintili olarak) ilgili ve ilgili olmayan bilgiler arasında seçici dikkatin kullanılması gerekmektedir.

Sabitleme/Çeşitleme

- Sabitleme: kapalı beceriler için uygun olan hareket üretimi kalıbının detaylandırılması.
- Çeşitleme: açık beceriler için hareket kalıbının detaylandırılmasıyla birlikte değişen ortamlara uyumun sağlanabilmesi ve amaca ulaşabilmek için hareketin çeşitlendirilmesi gerekir.

Gallahue'nin Öğrenme Aşamaları

Gentile'nin iki Aşamalı Modeli

Hareketle ilintili düşüncenin oluşması

Hareketle ilintili ve olmayan bilgilerin ayırtılma yeteneğinin geliştirilmesi

Kapalı Beceri

Sabitleme

Hareket kalıbının ince detaylarının çalışılması

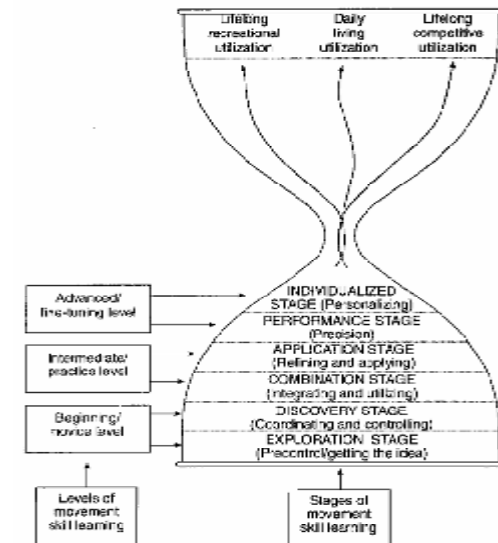
Temel hareket kalıbının geliştirilmesi

Açık Beceri

Çeşitleme

Çevrenin değişken durumuna yönelik harekette uyum

Gallahue'nin Öğrenme Aşamaları

İlerlemeyi Değerlendirme

- Öğrettiklerini öğrenmişler mi?
 - Öğrencilerin ilerlemeleri yada sistemin işlevi
- Beceri öğrenimini etkin bir şekilde değerlendirmek için
 - İlk olarak performans özelliklerini ortaya koy
 - Sonra bu ölçümleri uygun bir testte kullan
- Motor performansı ölçme yolları
 - Sonuç yada süreç ölçülebilir

İlerlemeyi Çıkarım Yapmak: Öğrenme ve Performans Değişimi

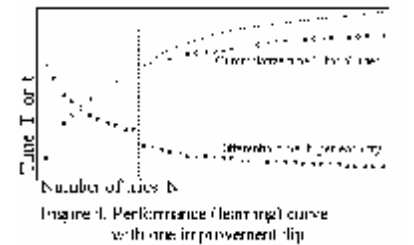
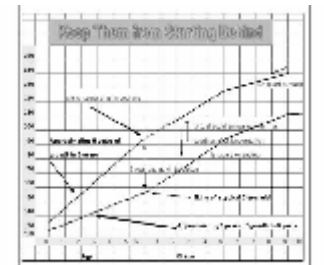
- Dikkat
 - Dikkat ve beceriyi uygulama
 - Görsel dikkat
 - Bilgi ve hafıza
 - Tanıtım (Declarative) bilgi (kurallar gibi)
 - Prosedür bilgi (nerede ne yapıldı gibi)
- Özgüven
 - Motivasyon

İlerlemeyi Çıkarım Yapmak: Öğrenme ve Performans Değişimi

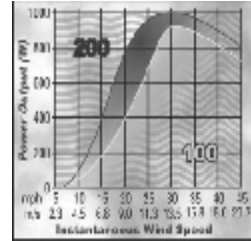
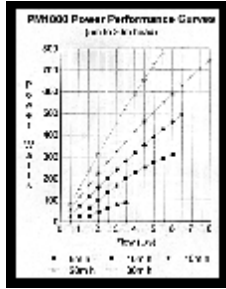
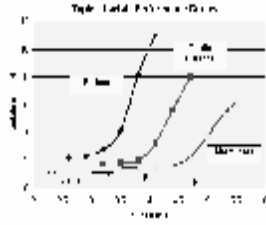
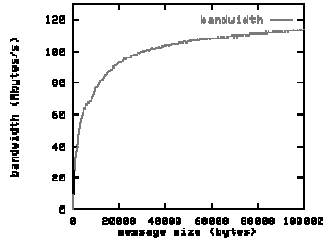
- Hareket Üretimi
 - Koordinasyon ve Kontrol: serbestlik derecesinin sabitlenmesi
 - Kas faaliyeti
 - Enerji tüketimi
 - Tutarlılık
- Hata Tanımlaması ve Düzeltilmesi

İlerlemeyi Ölçmek

- Öğrenmeyi değerlendirmek için en çok performans eğrileri kullanılır ve kullanılan ölçüm türüne bağlı olarak yukarı yada aşağı doğru eğimlidir.
- Tipik özelliği ise değişimin ilk başta fazla (dik) olması ve giderek azalmasıdır ve "alıştırmanın kanunu" olarak adlandırılır.

İlerlemeyi Ölçmek

İlerlemeyi Ölçmek

- Performans Platosu: bir kimsenin öğrenim süresi içinde hiç ilerleme kaydetmediği dönem.
- Kalıcılık Testleri
- Aktarım Testleri

Okçuluk Çalışan İki Grubun Performans Eğrileri

